

Latvijas radioamatieru veltījums Latvijas Radioapraides simtgadei – YL100LR (24.10.2025 – 02.11.2025)

1925. gada 1. novembrī savu darbu sāka pirmā radio apraides stacija Latvijā - "Rīgas Radiofons".

No valsts budžeta izdalītajiem līdzekļiem Rīgas centrā esošā ēkā, vairākās istabās, tika uzbūvēta studija, raidītāja telpa, un ēkas ārpusē - divi 45 metrus augsti antenas torņi. Tiesības būvēt ieguva franču uzņēmums Societe Francaise Radioelektrique, kurš iekārtu un antenas mastus, ar kuģi no Francijas piegādāja aprīļa mēnesī. Vasara aizgāja montāžas darbos, līdz beidzot 1. novembrī raidītājs oficiāli atsāka savu darbu. Pirmā pārraide ilga aptuveni 2 stundas, un sastāvēja no Satiksmes ministra J. Pauļuka uzrunas un DŽ. Pučīni operas "Madame Butterfly" translācijas no 200 metrus attālā Operas teātra. Ar to arī sākās radioēra Latvijā. Pēc dažām aplēsēm "Rīgas Radiofons" bija sešpadsmitā radio apraides stacija, kas sāka darbu Eiropā.

Stacijas pirmie tehniskie parametri bija – raidītājs 2 kW, antena – horizontāla, 45 metrus no zemes, raidīja 480.3 metru frekvencē. Vēlāk daudz kas tika mainīts, paplašināts un uzlabots. Nākošo - 15 kW raidītāju izgatavoja jau tepat – Rīgas rūpnīcā VEF.

Interese par radio Latvijā sākās dažus gadus pirms Latvijas Radiofona atklāšanas. Tika izveidota radioabonentu sistēma un likumdošana. Gadu iepriekš, tika nodibināta Latvijas radio biedrība

(LRB), kas palīdzēja izveidot Radio abonentu likumu, un tajā izveidoja atsevišķu radioklausītāju kategoriju – radio-eksperimentatori, no kuriem vēlāk Latvijā izveidojās pirmie radioamatieri.

Radioamatierisma gars vijās cauri Latvijas Radioapraidei visus šos gadus. Pats budžeta līdzekļu iegūšanas process neiztika bez amatieriskas pieejas. Valdības sēdes laikā netālajā jūras sakaru stacijā, amplitūdas modulācijā, tika noorganizēta “avīzes ziņu lasīšana” un valdības sēdes telpā tika ienests pašbūvēts radiouztvērējs ar diviem pāriem austiņu, lai pārliecinātu sēdes dalībniekus par radio lietderību. Vēlāk, kad jau radio raidītājs darbojās, kādu brīdi notika radio pārraides radio amatieriem, kurās mācīja Morzes kodu un deva praktiskus padomus radio aparatūras būvēšanā. Radiofona stacijas priekšnieks Dr. R. Valters 1926. gadā no raidstacijas rezerves raidītāja veica amatieru sakarus ar izsaukuma signālu KCZ1.

Dažus gadus pēc Rīgas Radiofona atklāšanas Latvijā tika izveidots radiosignāla retranslēšanas tīkls ar trim jaunām raidošām stacijām - Liepājā, Madonā un Kuldīgā.

Pēc otrā pasaules kara Latvijā tika izveidots jauns raidītāju tīkls, par galveno joprojām atstājot Rīgas raidītāju un studiju – gan pārveidotu, un jau citā vietā.

Kungs, kurš Saeimas Budžeta komisijas sēdē ienesa radio uztvērēju un noorganizēja radio pārraidi, bija inženieris Jānis Linters (1879 - 1963). Viņš ir daudz paveicis Latvijā radio un sakaru nozares izveidošanā un attīstībā. Viņa vārdā - 1990. gadā, tika izveidota “Lintera prēmija” – kuru piešķir par nopelniem Latvijas sakaru jomas attīstībā.

Radiosakaru sistēmas uzturēšanā un apkalpošanā, gadsimta garumā, kā LVRTC un tai pakļauto organizāciju darbinieki, ir bijuši, un vēl joprojām darbojās arī Latvijas radio amatieri. Seši no viņiem – ir arī Lintera prēmijas laureāti.

Sveicam un atceramies:

Henrihs Bikuļičs - YL2BD, Pauls Brīvība – UQ2AB, Bronislavs Greiža – YL2CM līdz 1939.g., UQ2AN, Andris Mauriņš – YL2IF, Jānis Siliņš – UQ2PT, Janīna Čuhnova – UQ2MC, Jevgeņijs Skorijs- UQ2GU (Lintera prēmija), Valdis Zlodejs – UQ2MD, Uldis Rutkis – UQ2LO (Lintera prēmija), Leonīds Akula – YL2NR, Viktors Goloveckis – YL2FF, Anatolijs Kopilovs – YL2GO, Atis Pļaviņš – UQ2LQ, Ernests Poļakovs – SWL, Valerijs Posohovskis – YL2GOQ, Pāvels Rakickis – YL3GCD (Lintera prēmija), Valērijs Teterjuks – YL2GL, Vasilijs Žerebkovs – UQ2DI, Ervīns Kristiņš – YL2CQ, Andrejs Lūks – YL2ON, Vladimirs Gontarijs – YL2CV, Ivo Baumgarts – YL2JW, Oskars Cēbers – YL2IV (Lintera prēmija), Ilmārs Cīrulis – YL2FC, Mihails Kimbers – YL2QQ, Andris Rozentāls – YL2QG, Kristaps Druva – YL3ARP, Zigurds Belasovs – YL2PJ (Lintera prēmija), Oļegs Dedels – YL3GBJ, Eduards Opincāns – YL2HS, Valentīns Siliņevičs – UQ2HN, Sergejs Šukšins – YL3ALN, Jurijs Ulmanis – YL2NH (Lintera prēmija), Jevgeņijs Busarovs – UQ2PL, Staņislavs Pankins – YL2FX, Aleksandrs Vilks – YL-RS-1, Česlavs Zablockis – UQ2KBO, Vladimirs Zagaduļins – UQ2GDH, Edmunds Laurens – YL2FS, Jānis Gailevičs – YL2HZ, Egils Kupčs – YL2QD, Augusts Pauniņš- YL3GDD, Viesturs Valdmanis – YL2AJ, Boriss Jegorovs – YL3GGT.

Par godu viņiem, un Latvijas Radioapraides simtgadei, no 24. oktobra, līdz 02. novembrim, 2025. g. Latvijā ēterā darbosies amatieru radiostacija ar izsaukuma signālu YL100LR .

Visi QSO pakāpeniski tiks lejuplādēti ClubLog, QRZ.com, e-QSL un LOTW.

Drukātu QSL nebūs. Par radiosakaru iespējams lejuplādēt elektronisku QSL kartiņu adresē: <https://qsl.services/login>.

Speciāls diploms šim pasākumam nav paredzēts.